СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 178. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 3-го СЕРПНЯ 1948.

No. 178. JERSEY CITY, and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 3, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

КОНГРЕСОВЕ СЛІДСТВО НАД РОЗМІРАМИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ШПИГУНСТВА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Вашингтон, 1 серпня. — Допити панни Елизабети Т. Бентлі над розгалуженням комуністичного шпигунства у найвищих федеральних бюрах будуть продовжувати конгресові комісії аж до повного розкриття небувалих в історії Злучених Держав затій закордонних ворогів. Досі розгорнула вона лише в загальних начерках способи, якими міжнародний комунізм послугувався при здобуванні найтайніших вістей про діяльність уряду Злучених Держав, щоб передати їх Советам.

У пятницю 30 липня панна Бентлі зізнавала перед спеціяльною слідчою підкомісією сенату. Вона заявила, що вона була комуністкою до 1943 року; що добровільно служила комуністичній ідеї в переконанні, що ця ідея причиниться до усунення нерівностей у світі; що з нею разом співпрацювали інші; що в 1938 р. комуністична верхівка казала їй „сховатися у підземелля" і звідти вести дальше свою шпигунську роботу і т.п. Її праця полягала в тому, що вона мала нагляд над двома незалежними групами комуністів, які вміли настановити своїх людей у ключевих бюрах федерального уряду, а ці урядовці діставали важні урядові вісті, і передавали їй для дальшого вжитку.

У пятницю виявила панна Бентлі, що Мері Воткінс Прайс, як секретарка журналістичного колумніста Волтера Липмана, помагала їй видіставати з бюра Липмана вісті, про британсько - американські відносини, які він переховував у себе. Панна Прайс є тепер головою бюра Прогресивної партії (Волеса) в Норт Каролайні. Військові інформації передавав їй високий урядовець департаменту торгівлі, Вилием В. Ремингтон, який як давніше, так і пізніше займав різні становища в федеральнім уряді. Загалом згадала панна Бентлі, що на її услугах стояло 30-50 урядовців в різних федеральних бюрах.

У суботу 31 липня зізнавала мис Бентлі перед комісією неамериканських діянь палати репрезентантів. Під присягою вона заявила, що Лочлин Корі, колишній дорадник президента Франкліна Д. Рузвелта, передавав їй посередно різні інформації, які приносили інші урядовці, які були членами Комуністичної партії. Другим високим урядовцем, який безпосередньо мав з нею контакт, був Гарі Декстер Вайт, бувший асистент секретаря скарбу. Корі, за свідоцтвом комуністичних шпигів, мав сказати, що Америка вже переловила советську шифрову систему.

Панна Бентлі виявила, що в урядових бюрах оперувало дві шайки советських шпигунів: одна під проводом Григора Сілвермастра, якого вона підозріває, що він був членом советського НКВД; друга шайка стояла під проводом Віктора Перльо. Попри ці імена Бентлі подала ще яких 10 інших імен урядовців з різних бюр. Вона переповідала про свої зустрічі з комуністичними шпигами в мешканні Джана Абта, теперішнього правного дорадника Прогресивної партії.

Деякі згадані нею особи заперечили правдомовність панни Бентлі, інші заявили, що вони не точні або фантастичні. Для висвітлення повної правди обі конгресові комісії заявили, що покличуть названі особи до сказання свідоцтва так, як вони ці справи розуміють. Надіються, що ці слухання потривають цілий тиждень.

РЕСПУБЛИКАНСЬКІ СЕНАТОРИ ЗА ПОКІНЧЕННЯ ОБСТРУКЦІЇ.

Вашингтон, 1 серпня. — Провідники республиканської більшости в сенаті призадумуються над способами для покінчення обструкції („филибустеру") сенаторів з південних стейтів, які не хочуть допустити до ухвали законопроекту про рівні громадянські права, головно проти знесення податку від голосування.

У конгресі панує переконання, що надзвичайна сесія конгресу покінчиться в суботу біжучого тижня і президент не буде скликувати конгресу вдруге для переведення законів проти інфляції.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ВИЇХАВ ДОМІВ.

Індепенденс, у стейті Мизурі. — Президент Труман приїхав до свого дому на короткий побут, щоб тут взяти участь у голосуванні при праввиборах Демократичної партії. Він віддасть свій голос ранком у вівторок 3 серпня, після чого повернеться до столиці літаком.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ВИКЛЮЧАЄ КОМУНІСТІВ ВІД УЧАСТІ В НАРАДАХ.

Ню Йорк. — Урядники стейтової Американської Федерації Праці винесли небувале досі рішення, а це, щоб виключити від участи в нарадах стейтової конвенції усіх делегатів, які брали участь в різних комуністичних діяннях. Упродовж 24 літнього існування стейтової організації не було випадку, щоб АФП. виключила когось від участи в нарадах з причини його політичного переконання або діяння.

ДЕНЬ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ 24 ЖОВТНЯ.

Вашингтон. — Колишній предсідник Торговельної Палати Злучених Держав, Гарпер Сиблі з Рочестер, Н. Й., прийняв головство Краєвого Громадянського Комітету для святкування Дня Обєднаних Держав 24 жовтня. Містопредсідниками призначені: Френк Фредерик з Бостону і Алджер Гисс з Ню Йорку. Це оприлюднив департамент стейту. День Обєднаних Держав був схвалений в резолюції Обєднаних Держав, пересланий усім державам, які є членами цієї організації.

Продовження повітряних демонстрацій над міжнародним майданом

Ню Йорк, 2. серпня. — Зливні дощі перешкодили продовженні повітряних демонстрацій над міжнародним летунським майданом Айдлвайлд у неділю, 1. серпня, й тому їх переложено на понеділок, 2. серпня. Зате у неділю відбулася повітряна маніфестація, яка безпосередньо злучена з відкриттям міжнародного майдану. Три суперфортеці марки Бі-29 вилетіли з Айдлвайлд у суботу, 31. липня, в 6. год. вечір на безперервний полет до західного побережжя Злучених Держав з поворотом до свого майдану. Вони залетіли до Лос Анджелес і вернулися назад впродовж 22 годин, перелетівши 5,003 милі. Досі найбільшу віддаль перебули американські літаки, які полетіли до Японії, перелетівши без перестанку 3,200 миль.

Відкриття міжнародного майдану Айдлвайлд під Ню Йорком відбулося в суботу, 31. липня, в приявності президента Трумана і його кабінету та інших найвищих урядовців і в приявності кандидата Республиканської партії на президента, Тамеса Е. Дюї. Президент у своїй промові сказав, що майдан стане брамою до Обєднаних Держав і служитиме мировим цілям. Повітряна сила, яка виказе свою справність з нагоди відкриття майдану, це знак, що Америка готова підтримати мир силою. У подібнім дусі промовляв кандидат Дюї.

При закінченні промови президента почалася маніфестація американських повітряних сил, у якій взяло участь 900 літаків, а якій приглядалося 215,000 людей. Це був найбільший показ повітряної сили під час миру в історії людства. Літаки були найрізнороднішого типу: керовані пілотами і безпілотні — джети. Вони вилітали з незвичайною точністю а їх справність викликала не лише подив, але й жах перед наслідками війни з повітря. Впарі з цим ішла певність, що супроти такої американської повітряної сили ворог не відважиться визвати Америку до війни.

На понеділок 2. серпня призначені дальші пописи моторових, безмоторових і джетових літаків з точно наперед назначеною програмою.

ІМІГРАЦІЯ ЗІ СКИТАЛЬЩИНИ ПОЧНЕТЬСЯ З КІНЦЕМ СЕРПНЯ.

Вашингтон. — Президент Труман, як загально надіються, назначить ще біжучого тижня трьох членів комісії для наладнання імміграції зі скитальщини на підставі закону ухваленого зкінцем попередньої сесії конгресу. Досі зголошено 100,000 місць праці для нових імігрантів. Посипалися зголошення від фармерів, фабрикантів, домашніх господинь і ін. Самий стейт Ню Йорк поробив підготову для приміщення при праці 50,000 скитальників, одначе ці пляни ледви, чи дадуться здійснити з огляду на постанову закона, що нові імігранти мають бути розселені в різних околицях.

Уряд призначив понад тузін кораблів, які перевозитимуть скитальників. Масовий переїзд не буде міг бути переведений негайно, бо треба ще наладнати відповідний переселенчий апарат. Загальне переконання в інтересованих колах таке, що на підготову масової імміграції потрібно буде кілька місяців, а щойно тоді можна буде привезти в Америку 100,000 людей впродовж першого року.

КОМУНІСТИ В ІТАЛІЇ ЗНОВУ ПОГРОЖУЮТЬ ГРОМАДЯНСЬКОЮ ВІЙНОЮ.

Рим, 2. серпня. — Поранений недавно в замаху на його життя комуністичний провідник Пальміро Тольяті вже залишив госпиталь та вернувся додому. Він заявив, що атентат на нього є доказом, що в Італії діють сили, які „намагаються викликати громадянську війну" та що комуністи її не злякаються. Інші комуністичні провідники та представники в парляменті ще виразніше повторювали свої погрози, заявляючи, що комуністи „не злякаються революції," як наспіє час, щоби італійському народові здобути свободу".

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ БРІТАНІКА ПРО УКРАЇНСЬКУ БОРОТЬБУ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ

Тількищо виданий Річник Енциклопедії Брітаніки на 1948 рік знову потверджує бортьбу українського народу проти большевицького окупаційного режиму, з о к р е м а боротьбу українського селянства проти советського колгоспного кріпацтва. Обговорюючи в загальному розвиток советського господарства після війни та його природні трудності (нар. посуха), Енциклопедія стверджує, що їх у великій мірі збільшили заломання колективної системи сільського господарства під час війни та ворожа поведінка селянів на широких просторах України. В Енциклопедії в дальшому стверджується советське намагання перенести центр сільського господарства і важкої індустрії з України в Росію, що мало б бути завершене з кінцем теперішньої пятирічки. Територію Української РСР Енциклопедія Брітаніка подає на 171,777 квадр. миль, а населення на 30,960,221. Населення більших українських міст подається так: Київ — 846,293; Харків — 833,432; Одеса — 604,223. Потверджується теж страшну нужду та низький рівень життя в окупованій Советами України.

Югославсько-московський конфлікт загострюється

Београд, Югославія, 2. серпня. — Не зважаючи на останні вірнопіддані заяви Тіта по адресі Сталіна і Москви, таємний конфлікт між большевицькою Югославією і також Москвою та її сателітами не тільки продовжується, але й з кожним днем більше загострюється. В останньому югославський уряд відкликав свого амбасадора Ґолубовіча з Букарешту, закидуючи йому „зраду своєї партії і країни під час останньої крізи в комуністичній партії". Тимчасом Ґолубовіч „віддав себе під охорону румунських властей та відмовився вернутися до Югославії", говориться в повідомленні. Проти Ґолубовіча виступив весь персонал югославської амбасади в Букарешті, закидуючи йому завеликі амбіції та називаючи його боягузом під час війни, що є „негідне назви комуніста". Рівночасно з цим виявляється дальші подробиці з передісторії югославсько - московського конфлікту, що свідчить про плянову акцію Москви на знищення Тіта.

БОЛЬШЕВИКИ СКИНУЛИ ПРЕЗИДЕНТА МАДЯРЩИНИ

Будапешт, 2. серпня. — Сьогодні має відбутися сесія мадярського комуністичного парляменту, на якій повинні б вибрати нового президента країни, після резигнації з того посту Зольтана Тільді минулої п'ятниці. Тільді належав до аґрарної партії і був вибраний президентом ще перед комуністичним переворотом в країні. Тепер його заставлено до резигнації, хоча він в усіх випадках був найбільш податливим знаряддям комуністів і в жодному випадку не спромігся ані на одне слово спротиву, навіть тоді, як комуністи безпощадно громили його власну партію.

БОЛЬВИКИ ДИКТУЮТЬ НА ДУНАЙСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Београд, 2. серпня. — Минулої п'ятниці тут почалася конференція в справі міжнародного річкоплавства по Дунаю. В конференції, крім „чотирьох великих", беруть участь Югославія, Чехословаччина, Румунія, Болгарія, Мадярщина і підсоветська Україна. Вже на першій сесії, на якій югославського міністра закордонних справ вибрано предсідником, Совети і їх сателіти переголосували більшістю 7 голосів проти трьох, щоби англійську мову відкинути як одну з офіційних мов конференції. В дальших нарадах „советський бльок" виявив виразно бажання диктувати всі постанови в обговорюваній справі. Звертається увагу, що югославська делеґація, не зважаючи на партійний конфлікт її країни з Москвою та її сателітами, повністю солідаризується зі советським бльоком і точно виконує всі бажання Москви.

В СОВЄТАХ СУДИТИМУТЬ СУДДІВ.

Москва, 2. серпня. (ЮП). — Президія Верховної Ради СССР проголосила вчора „указ", на підставі якого по цілому Совсоюзі мають бути встановлені окремі суди для суддів, від найвищих, до найнижчих. Вони матимуть за завдання вести дохоження та судити суддів за „порушення трудової дисципліни", за їхні „помилки" у видаванні вироків та взагалі за їх „поведінку, негідну советського судді".

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ КОНФЕРУВАТИМУТЬ ЗІ СТАЛІНОМ

ДАЛЬША ДИПЛОМАТИЧНА АКЦІЯ ДЛЯ ПОЛАГОДЖЕННЯ СХІДНО-ЗАХІДНИХ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ.

Можливість конференції державних керівників „Чотирьох Великих".

Москва, 2 серпня (Ройтей). — Минулої суботи советський міністер закордонних справ прийняв на конференції в справі Німеччини дипломатичних представників Злучених Держав, Британії і Франції. На тему розмов не подано жодних дальших вияснень, ані коментарів, але вчора тут в дипломатичних колах вже висловлювано можливість, що сьогодні ввечорі ці самі представники матимуть конференцію з Сталіном. Вони мають запропонувати советському диктаторові конференцію міністрів закордонних справ чотирьох великодержав, або ще радше зустріч політичних керівників цих держав, іменно през. Трумана, Сталіна та премієрів Атлі й Марі. Загально вважається, що Сталін і Молотов теж бажали б чим швидше найти відповідну мирну розвязку для спору в справі Німеччини. Докищо немає офіціяльного потвердження, що західні дипломати говоритимуть зі Сталіном, але ці здогади видвигається на підставі сильної активности західних дипломатичних представництв. В конференції мав би взяти участь теж советський міністер закордонних справ Молотов, та советський головнокомандуючий в Німеччині, маршал Соколовський. Британське пресове агенство Ройтер передає „загальне враження", що „Сталін, Молотов і інші советські керівники бажають мира та радо повітали б усунення перешкод для наладнання східно-західних справ".

КОНФЕРЕНЦІЯ ТА ОПТИМІЗМ ЗАХІДНИХ ДИПЛОМАТІВ.

Москва, 2 серпня. — Дипломатичні представники Америки, Британії і Франції в Москві відбули вчора спільні наради та мали виявити багато оптимізму щодо можливостей наладнання східно - західного спору. Вони підкреслюють добре здоровя і добрий гумор Молотова під час нарад з ними попереднього дня. Молотов вернувся до Москви з відпустки, як тільки довідався, що західні дипломати мають бажання говорити з ним. Багато оптимізму щодо можливостей мирного полагодження советсько- західного конфлікту висловлюється теж в урядових і дипломатичних колах західних столиць.

ГЕН. КЛЕЙ ПРО АМЕРИКАНСЬКУ ПОЛІТИКУ В НІМЕЧЧИНІ.

Берлін, 2 серпня. — У звязку з деякими критичними голосами в Америці щодо американської політики в Німеччині, ген. Клей в окремому інтервю вчора заперечив наче б то він сам був автором і керівником цеї політики, стверджуючи, що її ведеться в порозумінні з департаментом стейту і військових властей та на рекомендації американського управління в Німеччині. Це відноситься як до американської політики в самій Німеччині, так і до американського становища в цій справі на різних міжнародних конференціях, включно з конференцією в Лондоні, на якій вирішено створити західно - німецьку державу. Ген Клей сильно обороняв і обстоював дотеперішню американську політику в німецькій справі, заявляючи, що вона не буде змінена в теперішніх дипломатичних заходах для наладнання советсько-західного спору в цій справі.

БЕРЛІНЦІ НЕ ХОЧУТЬ СОВЕТІВ І НЕ ХОЧУТЬ ЇХНЬОГО ХЛІБА.

Берлін, 2 серпня. — Советські окупаційні власті в блокованому ними Берліні повели в останньому сильну кампанію за здобуття контролі над німцями теж в західних секторах. В тій цілі вони запропонували німцям зареєструватися в їх секторі, обіцюючи їм за це харчі. Але німці, виходило б, не хочуть ані Советів, ані їхнього хліба. Згідно з британськими інформаціями на всіх 2,225,000 німців в західних секторах міста тільки 19,100 зголосилися на советські обіцянки. Це теж відзеркалює настрої берлінців та їх довіря до західних союзників. В міжнасі американська транспортова авіяція кожного дня здобуває нові рекорди в постачанні харчів до цего обложеного Советами міста.

ЗАПОВІДАЮТЬ РЕВІЗІЮ СОВЕТСЬКОГО СТАНОВИЩА ДО ПЛЯНУ МАРШАЛА

Париж, 2 серпня. — Передова місцева вечірна газета „Комбат" заповідає на підставі інформацій з поінформованих джерел, що Совети в найблищому мають запропонувати включення їх сателітів в допомоговий Плян Маршала, в заміну за їхні уступки в справі Німеччини. Мала б бути запропонована окрема конференція на тему господарських та торговельних стосунків між Сходом і Заходом.

БРИТАНІЯ НЕ ВІДСТУПИТЬ КИПРУ ГРЕЦІЇ.

Атени, 2 серпня. — Британський дипломатичний представник зложив вчора грецькому міністрові закордонних справ Цальдарісу „гостру заяву" в справі недавного інтервю грецького короля, в якому він висловив бажання передачі адміністрованого британцями острова Кипру під грецьку державну суверенність. В заміну за це король обіцяв британцям поширення їх стратегічних баз на інші грецькі посілості.

ДАЛЬШІ УСПІХИ ГРЕКІВ В БОРОТЬБІ ПРОТИ ЧЕРВОНИХ.

Атени, 2 серпня. — Командування грецької армії повідомило вчора про здобуття дальших важливих позицій в становищах большевицьких партизанів в горах Граммос. Здобуто високий на 5,148 стіп вершок Профітіс Еліяс і цій перемозі надається рішального значення для дальшої боротьби.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.5	One year	$2.50
На пів року	$1.5	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗЛОВІЩИЙ СЕРПЕНЬ

„Сьогодні Кремль уже не квестіонує висновку, що мусить прийти до війни, як не нині, то завтра; він готовий до воєнної сутички", пише Дейвид Дж. Даллин в тижневику „Ню Лідер", у статті п. н. „Сталін хоче війни". Ці слова походять від одного з найліпших знавців Совєтської Росії. Далин робить їх дуже актуальними, пригадуючи, що кінчиться липень і наближається „зловіщий серпень".

Як відомо, серпень започаткував дві останні світові війни, в 1914 і 1939 роках. Чи ж подібне має статись зі серпнем 1948 року?

На воєнну „ворожбу", що навіває жахом кожну людину, можна легко знайти потішаючу відповідь, і то з авторитетного джерела, коли пригадаємо собі, що сказав цими днями президент Труман: „Вигляди на мир є знамениті". Та тим він радше виявив американські почування, як і змагання уряду дійти до порозуміння зі Совєтами, ніж змалював справжне міжнародне положення, яке аж ніяк не дає причин до оптимізму.

Даллин вважає, що Сталін уже закінчив потрібну воєнну підготовку, а тепер жде, щоб демократичні потуги „випустили перший стріл", щоб таким чином проголосити напасниками та спричинниками війни Америку й Британію та на них скинути формальну відповідальність за неї. Для Сталіна якраз пора зачинати війну, каже Даллин. Комуністична „Теґліхе Рундшав", що виходить в східній Німеччині під Совєтами, щозголошує раз-у-раз, що Совєти це найсильніша мілітарна потуга, сильніша від тих, що держать західну частину Берліна та західну Німеччину. Пише, що на випадок війни совєтські армії розторощили б сили демократичних потуг і скоро дійшли б до Атлянтику.

Що така совєтська пропаганда не без успіху, видно з подій у Франції. Французи лякаються совєтської інвазії, хоч не вірять, щоб Совєти могли віднести перемогу над Злученими Державами та Британією. Та, як кажеться у Франції, заки ця перемога наступить, Совєти займуть Францію і так її знищать, що цього знищення навіть не буде можна рівняти до націстівської окупації. Звідси агітація, щоби Франція, Англія та Злучені Держави уступили Совєтам і забрались з Берліна, ніж мали б іти до війни з Росією. Це, як слушно пише Даллин, нагадує 1939 рік, коли у Франції голошено „Чого гинути за Данціґ?", як його забирав Гітлєр. Тепер виходило б на подібне: „Чого гинути за Берлін", коли його забирає Сталін.

Про те, події таки пруть Сталіна до війни і вона може вибухнути, каже Даллин. Проти- совєтська західна Німеччина з німецьким урядом і автономією є в очах Сталіна найбільшою загрозою для совєтизації цілої Німеччини та колодою для дальшого совєтського наступу. З цього боку треба глядіти на вимогу Сталіна полагоджувати водночас справу Берліна і цілої Німеччини. Факт, що Москві зачинає рватись теж і в совєтській сфері впливів, з черги денерґує Кремль. Треба отже скріпити авторитет Сталіна, а війна це добрий засіб для цього. Коли б так сталось і прийшло до війни, то Совєти, каже Даллин, такої війни ніколи не виграли б.

Використати передвиборчу нагоду

Незабаром зачнеться властива виборча кампанія президентських кандидатів, а тим самим буде нагода почути від них їхні погляди щодо розвязки важних домашніх та міжнародніх проблем. Треба мати на увазі, що одним із кандидатів є людина, що виконує уряд президента й втаємничена у всі детайлі внутрішньої та закордонної політики. Від такого кандидата на наступного президента вже можна вимагати точних відповідей на складні питання американської, державної політики. Та так є, що як демократи, так і республиканці згідні виелімінувати закордонні справи з дискусій в часі виборчої кампанії й то з таких самих причин, які виеліміновували подібні дебати в часі президентських виборів, коли Америка була у війні. Тоді було бажання заявити світові, що щодо закордонної політики немає різниць між демократами і республиканцями. Тому, що тепер існує „холодна війна" і місце Гітлера заняв Сталін, хочуть показати Москві, що подавляюча більшість американського народу попирає закордонну політику уряду та є проти дальших уступок Росії.

Виглядає, що закордонна політика буде таки виелімінувана з виборчої кампанії, коли іде про її сучасний стан. Зате не буде виелімінуване це, що відноситься до минулого. Навпаки, заповідають навіть гостру критику минулої вашингтонської політики за її уступки Совєтам. Отже буде цілком певно нагода почути щось більше про договори в Тегерані, Ялті чи Потсдамі й як це сталося, що Росія могла поширити свою сферу впливів на так багато чужих територій. Будуть про це говорити теж і демократи, бо нині ввесь американський загал є проти тих договорів, коли не брати під увагу комуністів та їхніх попутчиків.

Дипломатичних помилок Рузвелта у відношенні до Росії ніхто нині не буде обороняти, а будуть тільки вияснятн, як це сталося і з яких причин. Тому вже не так важно, щоб далі осуджувати ці договори, як дізнатись, що думає Америка робити, щоби заподіяні народам і країнам лиха направити. Бо коли відкидаємо, наприклад, Ялту, то що має бути на її місце?

На тому одному прикладі бачимо, що це складна справа, бо замість договору в Ялті може заявитись другий, малощо ліпший, а для декого навіть і гірший. Вистачить читати це, що пишуть польські політики в Англії та Америці на тему передвоєнних польських границь на сході, щоб зрозуміти, від кого треба надіятись натиску на нову несправедливість. Те саме можна сказати про намагання різної масти російських імперіялістів. Тим, що загрожені російськими та польськими імперіялістами нема потреби нині журитись різними Ялтами, бо їх уже так, як би не було, коли іде про настрій американського уряду та народу. Куди важніше заставляти президентських кандидатів вияснити, яка їх дальша програма, себто, що повинно прийти на місце Тегерану, Ялти та Потсдаму.

В. Миколаєвич.

Політичне об'єднання українців в Німеччині

(Надіслане з Европи).

Початки заходів для консолідації українців на чужині під політичним оглядом сягають половини 1945 і початку 1946 р. Спроби, роблені в 1945 році, не довели до нічого позитивного. Щойно на початку 1946 р. використано побут голови канадійського КУК-у о. д-ра Василя Кушніра на те, щоби при його допомозі і його приявности довести до поважнішої і ширше закроєної, ніж попередньо, консолідаційної акції.

На день 12. березня 1946 р. скликано представників усіх політичних партій і груп в цілях обговорення і підготови консолідаційної праці. В нараді взяли участь представники: 1. Українського Національного Демократичного Об'єднання (УНДО), 2. Української Соціял - Демократичної Робітничої Партії (УСРП), 3. Української Соціял - Демократичної Робітничої Партії (УСДРП), 4. Української Партії Соціялістів Революціонерів (У. П. С. Р.), 5. Організації Українських Націоналістів (ОУН) під проводом Ст. Бандери, 6. Організації Українських Націоналістів (ОУН) під проводом А. Мельника, 7. Союзу Гетьманців Державників (СГД), 8. групи т. зв. Громадськости (програмово не оформлена політична організація емігрантів з Наддніпрянщини з перевагою Харків'ян), 9. групи, згуртованої коло осередку УНР.

В нараді взяв участь о. В. Кушнір. Він теж проводив нарадами через 2 дні. Нарада рішила покликати до життя т. зв. **Контактний Комітет** українських політичних партій для координації їх праці. Конференція закінчилася позитивно прийняттям такої плятформи для Контактного Комітету:

„Теперішні складні і несприятливі для нас міжнародні відносини, важке становище нової української еміграції і, зокрема, її неозначений та неоформлений під правним оглядом стан, промовляють переконливо за необхідність об'єднатися всім зорганізованим українським національно - політичним групам до спільної, чесної та льояльної співпраці над внутрішнім консолідаційним процесом нашої еміграції на демократичних підставах і над унаглядненням цього процесу на закордонному (зовнішньо-політичному) відтинку.

За передумову практичного переведення в життя дійсної консолідації, зібрані представники політичних груп уважають однозгідно такі засади:

а) здорове громадське і політичне життя нації має базуватися на твердих принципах права і християнської моралі.

б). Усі політичні чинники осуджують як суперечні з правом і моральлю та як шкідливі в житті нації, зокрема для її нормального розвитку, всякі прояви морального та фізичного терору.

в). Усі політичні групи як найрішучіше відкидають уські тотально-монопартійні тенденції, як фашистівського і націонал-соціялістичного, так і большевицького характеру й спільними силами поборюватимуть їх у кожній ділянці українського життя.

г). Українські політичні чинники визнають в публичному житті нації такі основи для реалізації консолідації: свобода думки й слова, взаємна льояльність, чесна критика відмінних поглядів та порозуміння в справах одностайних політичних виступів на зовні.

Одночасно виключають поборювання осіб, ідей і рухів засобами клевети, інсинуації, очорнювання та денунціяції".

Контактна Комісія розвивала свою працю аж до вересня 1946 р. У вересні, згідно з попередньою підготовою, перетворено Контактний Комітет у Координаційний Комітет. Повна назва цієї нової установи звучить: **Координаційний Український Комітет,** в скороченні КУК. На засіданні Координаційного Українського Комітету дня 4. 10. 1946 р. представники Організації Українських Націоналістів під проводом Ст. Бандери виступили з КУК-у. За причини свого виступу подали факт, що вони могли б далі працювати в Контактному Комітеті, але не можуть працювати в Координаційному Комітеті, який розширив плятформу Контактного Комітету з 12. 3. 1946 новими постановами. Таким чином консолідаційна акція започаткована в березні 1946 р. дістала першу свою щербину. Координаційний Комітет поширив був між українцями свою політичну плятформу з вересня 1946 р. Ця плятформа виглядала так:

I. Українські політичні організації, маючи на оці найвище національне, добро, увійшли між собою в контакт з метою переводити внутрішне порядкування українського політичного і громадського життя та координування національно-визвольних зусиль.

II. За передумову успішности цієї акції прийнято на конференції з 12. 3. 1946 такі засади (в горі наведені).

III. До цієї акції можуть приступити тільки такі українські політичні організації, які повнотою признають постанови з дня 12. 3. 46 і зобов'язуються їх виконувати.

IV. Усі політичні організації чи групи, учасники цієї акції, мають повну свободу організаційної праці, поширювання та популяризації своїх програм і ідеологій, не порушуючи засад із постанов з дня 12. 3. 46.

V. Усі політичні організації, що беруть участь у цій акції, зобов'язуються не переводити жодної акції загально-національного значення без попереднього повідомлення і порозуміння з іншими організаціями у спільному координаційному органі, та дбатимуть про те, щоби цю засаду приняли і ті організації та установи, в яких учасники цього порозуміння працюють, чи які вони підтримують.

VI. Усі учасники визнають, що обов'язком кожної суспільної та політичної української організації є скеровувати свої сили для здобуття державної волі Українського Народу та повернення йому народоправного ладу і соціяльної справедливости.

VII. Учасники порозуміння вважають за конечне плекати і підтримувати добросусідські взаємини з демократичними визвольними рухами народів Середньої і Східньої Европи та народами Азії, щоби спільними силами прямувати до мирного полагодження господарських і політично-державних проблем цеї частини Европи і Азії на основах демократичної національної рівности в етнографічних межах.

VIII. Усі політичні організації ставлять собі за дальше завдання, після успішного переведення координації, довести до консолідації українського політичного життя у спільному керівному осередку.

IX. Для виконання цих завдань покликується до життя Український Координаційний Комітет, зложений з уповноважених рівних представництв усіх політичних організацій, що беруть участь у цій акції.

X. Вище наведені засади координаційної акції учасники її зобов'язуються подати до відома і виконання всім своїм членам".

Між покликанням до життя Контактного Комітету і між перетворенням його у Координаційний Український Комітет заіснували у політичному житті української еміграції деякі факти, які треба згадати. Першим з цих фактів було заснування нової партії під назвою Український Національно-Державний Союз (УНДС). Ця нова політична організація повстала із злиття політичної групи, згуртованої коло державного осердку УНР із Українською Громадськістю, про яку була мова вище. З черги слід спинитися на другому важному факті у політичному житті української еміграції, а саме на сформованні політичної організації, що прозвала себе Українською Революційною Демократичною Партією в скороченні УРДП. І до УНДС-у і до УРДП увійшло багато представників нової східно-української еміграції. В УНДС-і переважали старі українські емігранти, а в УРДП нові емігранти зі Східної України. УНДС треба схарактеризувати як демократичну ліберальну партію українського центру, а УРДП слід вважати демократичною групою лівого соціяльного напрямку. Третім важним фактом, що стався в тому часі, було зорганізування українського соціялістичного союзу, чи краще Союзу Українських Соціялістів. До Союзу Українських Соціялістів ввійшли: Українська Соціял-Демократична Робітнича Партія (УСДРП), Українська Соціялістична Радикальна Партія (УСРП) і Українська Партія Соціялістів Революціонерів. Ці нові партії ввійшли в липні 1946 р. до Контактного Комітету, а потім до Координаційного Українського Комітету. Союз Соціялістів у Координаційному Комітеті не виступав як Союз, але всі його члени були репрезентовані окремо.

Ідучи за точкою VIII. плятформи Координаційного Українського Комітету, проголошеної у вересні 1946 р. деякі групи КУК-у, зокрема групи демократичного центру і соціялістичні, заініціювали під кінець червня 1947 підготовчу працю для поклика ння до життя Української Національної Ради. Ця акція започаткувала нову добу в політичному житті української еміграції.

Українська Національна Рада.

Підготовча праця до утворення Української Національної Ради ішла важко і тривала цілий рік. До цеї акції приступили пізніше організація Українських Націоналістів під проводом Мельника, потім Союз Гетьманців Державників і на кінець Організація Українських Націоналістів (Революціонерів) під проводом Бандери. Союз Гетьманців Державників був у підготовчій комісії для скликання Національної Ради дуже коротко, буквально обмежилася його участь до одного засідання. Він відступив від тої акції.

(Докінчення на стор. 3-тій)

(Докінчення на стор. 3-тій)

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і незчисленним жертвам комунізму — присвячую.
Автор.

7)

Здебільш „реквізитори" приносили „ордер" на обшук, відбирали найкращі речі, одяг, взуття, меблі, килими, картини, білизну та інші, вантажили „реквіроване" на авта або вози й від'їздити в невідомому напрямку. Яканебудь „ідейна" повія, роблячи „реквізицію" і угледівши гарну сукню, або білизну, тут же на очах у пограбованого горожанина розбиралась до гола, відкидаючи на бік своє шмаття, вбирала на себе „реквіроване" ім'ям революції вбрання і переможно, кинувши оком на пограбовану жертву, забирала решту „реквірованого", залишала клаптик паперу (ордер) і зникала з речами.

„Чорний ворон" і Чека робили свою безупинну „працю". „Реквізитори" „реквірували", різні „коми" (комітети) безвилазно засідали в найкращих каменицях з реквірованими меблями, а інші різні покидьки людства цілими шайками „воювали" в „палацах", грабуючи все те, що повинно було залишатись, за браком вільних кишень і рук. Портрети військових офіцерів, генералів, адміралів і царів розстрілювались на місці, великі чуда мистецтва рук Рубенса, Рембрандта і „якась там" Мадонна Рафаеля одноголосно визнавались за повії з палацу, що руйнували, нещадно нищились, не дивлячись навіть на те, що дехто з грабіжників і визнавав, що дуже гарні к...и.

Дивись!, — кричить один з них, — а що це за б....?, — звертає він увагу своїх колег на велике сотворіння генія скульптури Фідіяса, який вклав весь свій дар в статую Венери, яка начебто жива стояла на золоченій підставі.

Що? ось що!, — каже один і вщент розбиває унікум мистецтва.

Це видно господиня, к...., з цього палацу, — додає він, простуючи до статуї Бахуса, котрий начебто рухався і обережно, щоб не розхлюпати дорогоцінного напою, поволі підносив горнятко до уст.

В цей рух, як і у всю постать Бахуса, Праксітелес вклав весь свій геній.

А це, — каже будівник нової культури і руїнник старої, чужої йому, — це видко блюдолиз тієї к....и. Вони видко спали в одному ліжку... Нехай і тут поруч сплять... І навіженим, лютим рухом руки, несамовито перетворює чудо мистецтва в жалкі, нікому не потрібні кавалки. Охоронник палацу, старенький дідусь затулив своє обличчя і глухо ридав, а губи його шептали: „дикуни, татарська орда... вандали... вандали...

А вандали нишпорили на піддаші, в покоях, пивницях, знаходили старі старовинні вина, тут же їх пили, решту нищили, в покоях напихали кишені різними статуетками з бронзи, приймаючи останні за чисте золото, виходили п'яними кроками з цілком зруйнованих покоїв і простували „війною" до другого палацу. — „Мир хижинам — війна палацам"...

То була гра розбурханої політичними авантюрниками стихії дикунів, які все змітали на своєму шляху.

В одному з палаців, один з вандалів угледів телефон. Підійшов, зняв трубку і кричить: „стація! дай мені Чека! Що? Зайнято? Що означає зайнято? — кричить він у трубку. Я тобі покажу „зайнято"... і він вихоплює свого мавзера (пістолю) і стріляє в трубку...

Здається, що не було тоді ніяких засобів, котрими можливо було б зупинити той дикунський розгул, котрий, вирвавшись на волю з в'язниць, домів терпимости, шинків та інші, відчував себе повним господарем становища, тобто „владою робочих і селян". Все було його, все і всі належали йому. Йому була дана влада карати й милувати.

Якби в ті часи не тільки живий Ленін зі всім своїм штабом таких же, як і він сам — авантюрників, а сам пророк і бог комунізму Маркс, вставши з гробу зробив спробу зупинити той розбурханий ними дикунський, злодійський елемент, то вони вмить стерли б з лиця землі того буржуя Маркса, Леніна і всю його зграю, бо „буржуями" були всі ті, які робили спроби зупинити той „Содом і Гомору", той божевільний розгул злочинних елементів.

А оскільки „центр", тобто Ленін і всі його помічники, не тільки не робили спроби зупинити тих канібалів, а навпаки, потурали їм, закликаючи: „грабуй — награбоване" і воюй з палацами, то весь „центр" на чолі з Леніном були своїми — братішками.

Пролетарій! На коня! Революція в небезпеці! — кричав центр. — Хто не з нами, той проти нас! Бий буржуїв! Даєш свободу! Земля селянам, фабрики — робітникам!

І пролетарій на реквірованому коні їхав захищати те солодке житутя, те право, яким він користувався, грабуючи „награбоване", воюючи з „палацами".

А „Чорний ворон" і Чека в тилу безупинно нищили „іншу контрреволюцію". Велетенське колесо комуністичної ґільотини спускалось все нище і нище і рубало голови вже звичайним, найдрібнішим урядовцям і звичайним поліцаям, які за свою працю до революції одержували 10—15 карбованців за місяць праці, тобто були правдивими пролетаріями. В різних „Ревкомах", „Продкомах", „Кварткомах" і інших „Комах", густою заслоною висів дим від махорки, а за столами, заваленими недоїдками хліба, ковбас, кісток від з'їдених курей, качок та гусей, від випитої або невипитої горілки та від недокурених цигарок, пожовклі, з червоними, налитими кров'ю очима, сиділи круглі доби; комітетчики, радились, сварились, дехто іноді вживав і стільців або пляшок проти свого противника, і вирішували долю революції, або чекали на „дерективи" з центру.

(Дальше буде).

Проф. Валентин Садовський

(Посмертна згадка).

Нещодавно наспіла з Києва вістка, що там дня 24-го листопада 1947 р. помер колишній член Української Центральної Ради, генеральний секретар юстиції в першому уряді України, пізніше міністер праці наш відомий економіст — професор Валентин Садовський.

Сл. п. проф. В. Садовський був людиною тої доби нашої історії й належав до плеяди тих наших культурних, громадських і політичних діячів, що про них якраз тепер, уже від довшого часу пише свої спогади проф. Д. Дорошенко на сторінках винипезького „Українського Голосу" (Дмитро Дорошенко — „Мої спомини про давнє-минуле (1901-1914 роки"). Це покоління жертвенних і самовідданих діячів-піонірів політичної, праці й боротьби промощувало шлях українського національного визволення з московської неволі, довело до створення української держави 1917 р., несло на своїх плечах усенький тягар державного будівництва, захищало мілітарно границі новоствореної держави перед сусідами-агресорами аж до 1921 р. Багато діячів тієї генерації загинуло геройською смертю на фронтах, чимало, постарівшись в злиднях на еміграції відійшло вже у вічність, але, мабуть, найбільше їх загинуло смертю мучеників в московських большевицьких тюрмах і на засланнях.

Смертю мучеників загинув теж у київській тюрмі і проф. В. Садовський, що був арештований по приході большевицьких військ до Праги, дня 12. 5. 1945 р, військовим НКВД.

Сл. п. проф. В. Садовський народився 27. 8. 1886 р. в селі Пліщині, на Волині, в священичій родині. Середню освіту здобув у ґімназії в Острозі на Волині. Високу освіту здобув на правничому факультеті Київського університету й економічному відділі політехніки у Петербурзі. Полишився у Петербурзі як помічник присяжного адвоката до 1915 р. Від 1915 до 1917 р. був на фронті як інспектор складів „Союзу городів південно-західного фронту". Від вибуху революції 1917 р. аж до 1920 р. перебуває постійно в Києві. Від 1920 до 1925 р. живе в Польщі, зпочатку в Тарнові, а потім у Львові. Від 1925 до 1945 . перебуває на еміграції в Чехії. Від 12. 5. 1945 р. по різних большевицьких тюрмах і нарешті смерть 24 листопаду 1947 року.

Це лише сухі дати з життя, бо писати обширніше про сл. п. проф. Садовського — це б означало переказувати цілу історію нашої визвольної боротьби, починаючи зі самоосвітних ґімнаціяльних гуртків, заснування Української С-Д. партії, освітню й пропогандивну роботу студентських громад, літературну працю в безлічі українських часописів, національно-революційну роботу серед робітників і війська, Українську революцію 1917 р., Центральну Раду, Генеральний секретаріят, Український Національний Союз за часів гетьманщини і німецької окупації України, повстання проти німців і гетьмана, еміграцію, наукову і публіцистичну працю за кордоном і т. д. і т. п.

Скрізь на всіх етапах цієї нашої недавньої історії помітна жива, творча участь сл. п. проф. Садовського. Він був членом Центральної Ради, був першим генеральним секретарем юстиції України, закордон виїхав з урядом України як міністер праці.

Багато є літературна праця й спадщина покійника. Він був співробітником „Літературно-наукового Вістника", „Дзвонів", „Робітничої Газети", „Української Жизні", „Ради", „Трибуни" щоб назвати лише головні органи преси. На еміграції дописував до багатьох львівських видань а в паризькому „Тризубі" вів економічний відділ.

З наукових праць варто назвати: „Нариси економічної географії України", написана ще на Україні, а на еміграції „Світове господарство". „Праця в СССР", „Національна політика советів на Україні", Економічна географія України, далі низку розвідок в „Записках Наукового Т-ва ім. Шевченка" у Львові, в працях економічного семинару Українського Наукового Інституту в Варшаві, керівником якого був покійний. Це дуже скупий і неповний перелік наукової праці небіжчика.

Покійний професор Садовський був членом Українського Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові, Українського Наукового Інституту в Варшаві, Історично-філологічногои Товариства в Празі. Був професором Української Господарської Академії в Подебрадах і Українського Вільного Університету в Празі.

*

Ще не стрясли пилюку зі себе, зі швидкого і раптового походу на Прагу — військове НКВД негайно ж кинулось з готовими списками арештувати українських наукових, громадських і політичних діячів — емігрантів, а також натуралізованих українців — чеських громадян. Проф. Садовського арештували 12. 5. 1945 і зараз же вивезли з Праги. Побував він у багатьох тюрмах у Чехії, нарешті в тюрмі в Ратіборі, звідки його одвезли на Україну. З Ротібору дістала дружина професора записочку, але вже тоді, коли його там не було й її поїздка туди була марною. Він між іншим писав: „сьогодня (18. 7. 1945) викупали нас — очевидно повезуть до СССР. Думав, що мене омине ця доля. Але певно, доведеться пережити ще й цей етап". Не пережив! Його, бідного, взяли з дому так як він стояв у літньому вбранні так, що він не мав зо собою буквально нічого. Приблизно через рік прийшла вістка від співвязня проф. Садовського, який писав уже з України. „Валентин (себто проф. Садовський) минулу зиму був голий і голодний, але по старому 100% оптиміст..." Дружина покійного, пані Л. Садовська кидалася на всі сторони, шукаючи помочі і рятунку, робила просто надлюдські зусилля і все це даремно. „Металася" по всіх чрезвичайках в Празі і по провінції, щоб хоч щось довідатися про чоловіка і всюди зустрічала лише облуду і страшну брехню. Скільки написано було паперів і до міністерств і до комендатур — і всюди глуха стіна. Вона зрештою, вже нічого не хотіла, лише просила передати речі — і того не могла добитися.

Проф. Валентин Садовський

Щоб заощадити собі на старість усіх тих пекельних мук від садистів-енкаведистів, яких обектом стався проф. Садовський і від яких передчасно загинув — треба було своечасно виїхати з Праги, ще до приходу большевиків, на нову скитальщину, як зробило багато наших празьких емігрантів, рятуючись завчасу перед московськими тюрмами, засланнями, розстрілами. Дехто з близьких проф. Садовського радив наполегливо і просив виїздити, але він уперто не хотів. Головним його аргументом було: „я не вірю, що закордоном в теперішній конюнктурі буде можлива національна українська робота, а спасати лише своє життя для мене замала ціль". Крім цього — в часі війни — німці вимордували на Волині родину пані Садовської і через те сама думка шукати азилю серед німців була для проф. Садовського осоружньою і прямо неетичною. Проф. Садовський, хоч і не мав ніяких ілюзій щодо большевиків, одначе іноді приходила йому така думка, що при новому укладі сил большевики не можуть собі позволити розпаношуватись так у Европі, як це роблять вдома. Через те залишився в Празі. через те мусів пройти поверх два роки мученицької дороги по етапах енкаведистських тюрем, підвалів, закамарків і тортур.

Колись, давно, вже сказав був раз проф. Садовський: „нашому народові ще потрібні мученики, аби він відчув і зрозумів свою національну правду". Не думаето, щоб він хотів зараховувати себе до тих мучеників і святих, але на ділі таким він став.

Проф. Садовський був людиною великої наукової ерудиції і глибоких морально-етичних основ. В приватному житті він був людиною дуже скромною й невимагаючою, але в тюрмі певне дійшов уже до повного самозречення, коли писав своїй дружині, що умови перебування там „досить пристойні". А вони, ті умовини, були (як писав про це один співвязень, що перебував разом з професором у тих самих вязницях) такі: спали на камінних підлогах, без накривала, вікна були повибивані, годували їх поганою юшкою, прогульки мали лише 10 хвилин денно. Це ще в Чехії. Як було на Україні невідомо. Співвязень писав, що по році перебування там він сам зробився зовсім старим, беззубим дідом, з опухлими ногами і що його в тому лахмітті, яким він прикритий — ніхто би вже не пізнав. Треба думати, що проф. Садовського теж довели до такого стану, а крім цього мав надірване здоровля попередніми тюрмами. Перший раз проф. Садовський був увязнений ще як молодий студент в царській тюрмі за приналежність до Укр. с-д. партії, і тоді дістав у тюрмі туберкульозу. Після арешту його большевиками в 1919 р. (тоді його, проф. Єфремова, Чикаленка й багато інших визначних українців, большевики взяли як закладників, бо наближався до Києва український фронт), стан його здорвля погіршився і від того часу мусів вести регулярне життя та відповідно відживлятися.

Третя, варварська — московсько-большевицька — тюрма нарешті скосила проф. Садовського.

Залишив покійний на чужині, на еміграції, страшним горем прибитих — дружину що була йому великою моральною опорою в його житті та громадській праці і доньку лікарку, зятя інжиніра та двоє малих унуків.

Розпорошена по широкому світі українська громада склонить голову перед св. памяттю цього непересічного, українського, громадського діяча, закатованого і передчасно загнаного в могилу московськими большевиками, в столиці України — Києві дня 24. XI. 1947.

Вічна Йому Память!

Політичне об'єднання українців в Німеччині

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Українська Національна Рада творилася як тимчасове політичне представництво українського народу. Її завданням є переходово виконувати ролю українського передпарляменту. У тому характері вона, нав'язувати до державного українського будівництва від найдавніших часів і зокрема з 1917 до 1920 років, має за завдання посилити і поновити єдиний український леґітимний державний центр Української Народньої Республіки. Підготовча комісія для скликання Національної Ради виробила відповідний статут, на підставі якого має діяти вона і її виконавчі органи для державного визволення Українського Народу. Головною перешкодою для Союзу Гетьманців Державників взяти активну участь у підготові та урухомленні Національної Ради була та обставина, що Національна Рада стала на плятформу нав'язування своеї діяльности до державно-визвольної традиції центру УНР.

Дуже багато праці зужила підготовча комісія для скликання Національної Ради саме на вироблення, оформлення і узгіднення статуту Національної Ради. Вкінці труднощі переборено й в пресі українських емігрантів в Німеччині з половини червня, появився комунікат підготовчої комісії для організації Національної Ради такого змісту:

„Дня 16-го червня 1948 р. українські політичні партії і організації, а саме: 1. Українське Національно-Демократичне Об'єднання, 2. Українська Соціялістично-Радикальна Партія, 3. Українська Соціял-Демократична Робітнича Партія, 4. Українська Партія Соціялістів Революціонерів, 5. Українська Революційна Димократична Партія, 6. Український Національно-Державний Союз,, 7. Організація Українських Націоналістів, 8. Організація Українських Націоналістів Революціонерів, — підписали статут Української Національної Ради.

Таким чином вичислені партії признали, що всі державноправні прероґативи верховного державного органу українського народу належить едино державному центрові Української Народньої Республіки".

З фактом підписання статуту Української Національної Ради названими в комунікаті політичними організаціями заіснувала зовсім нова доба в українському п о л і т ичному житті. Не треба забувати, що від кругло 30-ти літ не було ані в краю, ані поза ним такого консолідаційного досягнення як те, що сталося тепер. Були свого часу спроби скликати Всеукраїнський Національний Конгрес, почин до чого дало було УНДО ще в 1931 р., але вони були не вдатні. Писати про вагу і значення того факту не приходиться, бо воно ясне і самозрозуміле для кожного українця. Тут слід висловити тільки жаль з приводу того, що кпокищо не знайшлися за консолідаційним столом українські монархісти. Але треба надіятися, що вони знайдуться ще тут. Бо в Національній Раді і для українців-монархістів зарезервоване місце. Там, якщо вони туди ввійдуть, вони матимуть змогу не тільки репрезентувати українську минархічну ідею, але й благородно змагатися за її реалізацію.

Самозрозуміло, що в світлі того далекосяглого досягнення Координаційний К о м і т ет втратив на своїй вазі і значінню. Крім того, осягнувши своє завдання, з'ясоване в точці VIII. плятформи про створення одного політичного керівного осередку, він зреалізував найважнійшу свою мету. Формально він ще існує, але фактично його роля і завдання вичерпані.

Перед нами всіми тепер велике завдання підтримати під кожним оглядом ново-утворений Український Політичний Диспозиційний Центр, щоби він міг виконати гідно і чесно своє велике завдання як на внутрішньому, так і на зовнішньому відтинку національно-державної праці.

В пятницю, 30-го липня 1948 року помер у 65. році життя бувший головний урядник У. Н. Союзу,

Іван Каштанюк

Покійний походив зі села Завалова, повіту Підгайці, Галичина. Став членом У. Н. Союзу в 1912, а в 1921 році був вибраний головним рекордовим секретарем У. Н. Союзу і виконував цю працю секретаря впродовж 12 років. Полишив жінку Павлину, та синів Івана Павла і Богдана.

Похорон відбудеться в вівторок, 3-го серпня, в год. 9:30, з католицької церкви в MOUNT BETHEL, N. J. — Хай земля буде йому пером!

Нові приписи щодо чужих візитаторів

Від 15. червня увійшли в силу нові приписи, що торкаються осіб, які приїздять до Злучених Держав „на візиту". Нові розпорядження мають на меті більшу контролю над приїздом тих осіб до цеї країни та над їх діяльністю за час перебування тут. Більш строгі вимоги ставлять тепер при допущенні відвідувачів, як рівнож і в часі перебування та продовження побуту.

Згідно з новими приписами, чужинець може бути допущеним до Злучених Держав як візитор, чи то по своїм діловим оправам, чи для приємности, коли він: 1 — пляную лишитись тут тільки тимчасово і хоче та може залишити цю країну в період того часу, на який його впущено, або на який він дістав формальне продовження побуту: 2 — годиться не приймати ніякої праці, що не є **спеціяльно** дозволена іміграційним урядом; 3 — не належить до тих, яких іміграційні закони не допускають до цеї країни; 4 — може внести запоруку („бонд"), не менше як 500 долярів, як будуть від нього вимагати як запоруку, що він буде дотримуватися всіх умов; годиться виконувати постанови закону про регістрацію чужинців, подаючи свою адресу державному комішенерові іміграції та натуралізації, коли він не залишить Злучених Держав в межах трьох місяців після приїзду, та подавати свою адресу кожних три місяці після того, доки буде перебувати в цій країні.

Раніше чужинець, який хотів приїхати сюди на відвідини, міг дістати дозвіл на перебування на рік. Від 15. червня 1948 року така особа може бути допущена тільки на шість місяців і то тільки на перебування в однім іміграційнім дистрикті. Коли візитор хоче відвідати інші іміграційні дистрикти, він може тоді залишатися в цій країні тільки три місяці. Во всіх випадках чужинець візитор має залишити цю країну за 60 днів скорше ніж кінчиться його паспорт тої країни, куди він має повернутися, або іншої країни, що має його прийняти.

Чужинець, який хоче залишитися в цій країні довше ніж шість чи три місяці, на які його впустили, або довше того терміну, на який він вже дістав продовження, має подати прохання про продовження за 30 днів до скінчення терміну. Це прохання треба подавати директорові іміграції того дистрикту, де чужинець-візитор перебуває. (В минулому такі прохання треба було подавати іміграційному урядникові в порті прибуття, незалежно від того де мешкав чужинець).

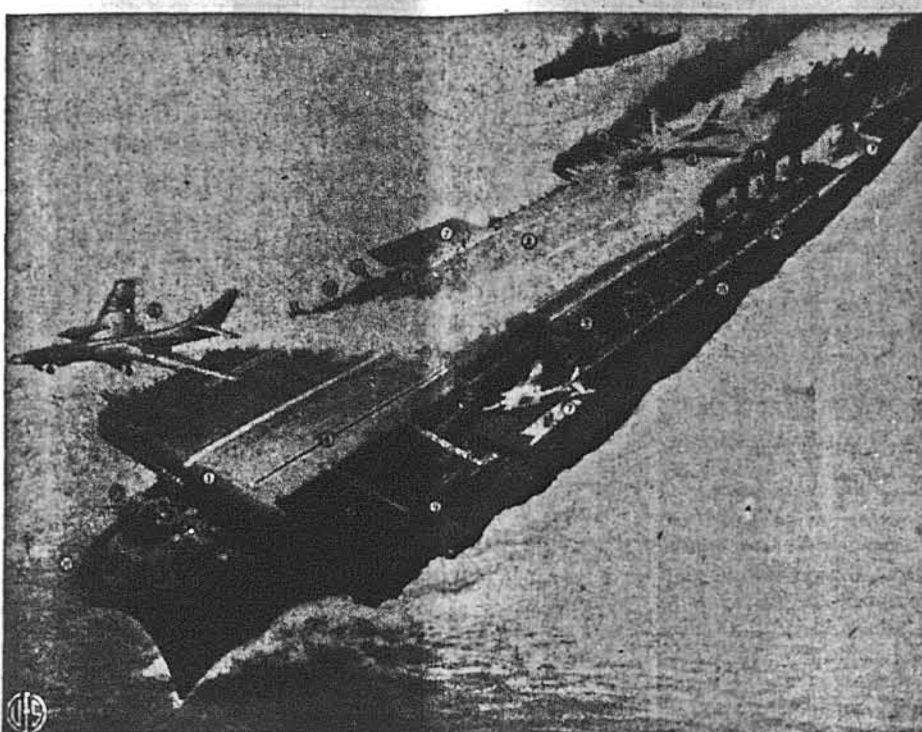
Коли візитор дістане продовження побуту так, що з дня приїзду термін перебування винесе один рік, від нього можуть вимагати 500 долярів залогу. Коли той термін буде довшим як один рік, від візитора вимагатимуть залогу, але комішенер іміграції може робити винятки.

Візитора можуть арештувати й депортувати, коли він залишиться в Злучених Державах довше, ніж йому дозволено: або коли б виявилося, що він не мав права дістати візу як візитор; або коли він порушив, чи не дотримався умов, на яких його допущено; або коли він говорив, писав, або виявив своєю поведінкою те, що він має намір порушити, чи не дотриматися умов, на яких його допущено до цеї країни. Наприклад, як би такий чужинець-візитор шукав платної праці, це вважалось би порушенням умови. Так само щодо закону про регістрацію чужинців.

Чужинці-візитори дістануть в часі приїзду друковані інструкції відносно всіх умов допущення їх до цеї країни, перебування та виїзду.

Нові приписи, що ввійшли в силу 15. червня цього року, торкаються всіх візиторів, які вже були на цей день в Злучених Державах, а також тих, що прибудуть після 15. червня 1948 року.

Загальна Рада.

ЛІТАКОНОСЕЦЬ, ЩО БУДЕ ГОТОВ БІЛЯ 1952 РОКУ.—Це що бачимо на картині, не є справжнім кораблем, а тільки рисунком, який представляє літаконосець, 65,000 тон поємности, що має бути збдований для вжиткуу Американської Фльоти до 1952 року. З нього будуть вилітати на випадок війни летунські фортеці, що скидатимуть атомові бомби.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА
УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ.

(У звязку з кампанією на 50-тисячний фонд).

Джонс, Оклагома: Ліста ч. 275, зібрав Йосиф Волошин, такі жертви: Т-во П. Сагайдачного, від. 138, $15; Й. Волошин, М. Вітвіцький по $5; В. Рожицький $4; М. Петрик, К. Титеніч, Н. Титеніч, В. Ростикус по $2; Ю. Телевич, Д. Венгер, І. Бегарек, І. Филипович, Е. Маник, М. Бегарик, В. Костюк, І. Маник, Й. Урбан, Л. Маник, П. Титеніч, О. Маник, Е. Венгер, І. Титеніч, М. Белярик, А. Петрикова, Т. Костюкова, о. П. Келюх по $1. Разом $55.

Ню Йорк, Н. Й.: Зібрав М. Паньків: Т-ва Українська Єдність $25; Г. Вольчинський, А. Мишкова по $5; М. Жук $2; Н. Луцик, К. Філіпчукова, П. Стахів, К. Назаревичева, М. Паньків по $1. Разом $42.

Клейртон, Па.: Ліста ч. 286, зібрав Н. Клопотоський: А. Плавник, Ф. Бамбура по $5; І. Качайло, Т. Кохан, А. Клопотоська, Н. Клоптоський по $1. Разом $14.

Плейнфілд, Н. Дж.: Ліста ч. 736, зібрав Йосиф Ярема: Т-во І. Франка, від. 372 УНС. $25; В. Реновень $5; М. Ярема, М. Дубас, Й. Ярема, Ю. Голинський, І. Головка, А. Когут по $2; С. Завадовський, Д. Дуцилович, І. Лютий по $1. Разом $45.

Дітройт, Миш.: Ліста ч. 403, зібрала Анастазія Г. Біловус: А. Г. Біловус $10; Н. Будзал $5. Разом $15.

Амстердам, Н. Й.: На вінчанні панни Надії, доньки заслужених громадян Вп. Василя і Ольги Папурів, яке відбулося 26. червня б. р. зібрано за ініціятивою Укр. Допомогового Комітету серед весільних гостей такі жертви: М. Мельничук $5; Ю. Варисона, С. Гнатківський, В. Гнатківський, М. Кухарчук по $2; Ю. Грицай, В. Папура, І. Бабак, М. Тарнавський, Е. Теплий, П. Цюпка, Т. Пушкар, В. Михалюк, Базарницький, Т. Сюрко, І. Макаровський, М. Вільчинський, Сторонський, Д. Бодак, Сердинський, М. Зюбровський, В. Юркевич, М. Сойсик, А. Михальчишин, П. Чучман, М. Сокач, Ф. Дейген по $1; решта дрібними. Разом $35.50. — Т-во І. Франка в Амстердамі, від. 266 УНС замість квітів на могилу свого довголітнього члена підстаршини амер. армії бл. памяти Михайла Макаровського, зложило на руки місцевого Українського Комітету $5. Обі суми разом $40.50 прислав п. П. Чучман.

Мілвил, Н. Дж.: На заклик о. Рудакевича, зложили на священім свої жертви такі організації і громадяни: Парафія Св. Николая, Український Народний Дім по $25; 331 від. У. Н. С. $20; малими жертвами зібрано $19.46; О. А. Рудакевич, П. Чопек, Д. Гнатюк, П. Венц, П. Мармаш, Ф. Бучинський, М. Ключка по $5; А. Антонічук, М. Ключка по $3; А. Кубик, В. Гнатюк, Я. Хорощак, А. Романюк, Н. Гнатюк по $2; С. Пелехатий, К. Зайцер, М. Романишин, Я. Ман, по $1; решта дрібними. Разом $145.96.

Ukrainian Congress Committee of America
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 8, N. Y.

Uncle Sam Says

America's security begins right in your home. Make you future secure and you are helping make your country's future secure, too. That's what the Security Loan means to you. Your part in this bond drive is to sign up for automatic bond buying through the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-A-Month Plan at your bank if you are self-employed. U. S. Savings bonds are truly security bonds, which require the allotment of only a littel spare cash each week, and yet return a whopping big nestegg in 10 years. For example: as little as $3.75 invested regularly every week will bring you $2163.45 by 1958. AMERICA'S SECURITY IS YOUR SECURITY!

U. S. Treasury Department

Чи Ви вже вписали своїх дітей до У. Н. Союзу? Коли ні,

ВТІК ЩЕ ОДИН Б. ЧЕСЬКИЙ МІНІСТЕР.

Лондон, 2 серпня. — З місцевих чеських кол повідомляють про втечу „в одну зі західних зон Німеччини" ще одного бувшого чехословацького міністра, д-ра Ярослава Странського. Це вже шостий член бувшого чеського уряту, якому пощастило вихопитись з большевицької „нової демократії".

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 2. липня 1948 р. померла в 50 році життя

ЮЛІЯ БІЛАНИЧ,

челениця Бр. Пречистої Діви Марії, від. 303 У. Н. Союзу в Дерри, Па.

Покійна походила зі села Середне село, пов. Ліско, Галичина. Полишила в смутку мужа Йосифа, 4 доньки: Анну, Катерину, Розалію і Петрусю; 2 сини: Антона і Василя та 1 внука. Всі діти є членами У. Н. Союзу.

Похорон відбувся 6. липня в приявності родини, челениць, кревних і знайомих. Тлінні останки поховано на цвинтарі Сейт Вінсент в Лейтроб, Па. — В. ІЯ П.!

Дня 20. липня 1948 р. помер у 58. році життя

СЕМЕН КЛІЩ,

довголітний член Бр. Сош. св. Духа, від. 237 У. Н. Союзу в черстер, Па.

Покійний походив зі села Дубляни, пов. Самбір, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Катерину, три замужні дочки, сім внуків і сестру зом. Кравчак.

Похорон відбувся в суботу, 24. липня, при участи родини, знайомих і членів Бр. Оош. св. Духа до укр. гр.-катол. церкви і на цвинтар Immaculate Heart. — В. Й. П.!

Г. Стеціс, секр.

ТАРЗАН, ч. 1896. Підготова до акції.

Коли Тарзан проголосив війну проти піратів, піддані зібралися недовірчиво разом.

„Однак як можна віднести над ними перемогу, коли вся зброя в їхніх руках"? — запитався один.

„Тепер є способи боротьби, про які вони не знають" — сказав Тарзан.

Саме в цій хвилині прибіг один невільник. „Капітан приходить зі сторожею" — закликав він. Тоді появився переполох на лиці кожного, за одним вийнятком.